

Peter Nijse

Chief Commercial Officer BNG

LANGE TERMIJN FINANCIERING VAN DE ZORG VRAAGT OM EEN LANGERE TERMIJN VISIE

De zorgsector heeft moeilijke jaren achter de rug. Na corona stapelden de uitdagingen zich op, waardoor de druk op de zorg flink toenam – zowel voor de burgers die zorg nodig hebben, als voor de zorgorganisaties zelf. Tot nu toe is de sector erin geslaagd deze uitdagingen op te vangen, al wordt er gewerkt binnen smalle financiële marges. Hierdoor is de ruimte voor noodzakelijke investeringen in de zorginfrastructuur aanzienlijk kleiner geworden.

Zorg in transitie

Voor een houdbare en duurzame zorg staan we voor twee grote transities. Het zorgaanbod moet anders worden georganiseerd om de groeiende zorgvraag adequaat te kunnen bedienen. Dat vraagt om scherpe en soms moeilijke keuzes, ook rond vastgoed. Daarnaast moet het zorgvastgoed verduurzamen. Met de Green Deal Zorg heeft de sector een duidelijke stap gezet om te verduurzamen in lijn met het Klimaatakkoord.

Wisselende voortgang

De sector heeft de noodzakelijke aanpassing van het zorgaanbod opgepakt met het breed gedragen Integraal Zorgakkoord (IZA). De mate van uitvoering van het IZA is echter nog wisselend: terwijl op een aantal plekken de stakeholders in bepaalde regio's succesvolle afspraken hebben gemaakt over de regionale invulling van het zorgaanbod, zien we op andere plekken nog weinig voortgang.

De noodzakelijke aanpassing van het zorgaanbod is vastgelegd in het IZA. Toch is de uitvoering wisselend: op sommige plekken hebben stakeholders succesvolle regionale afspraken gemaakt, terwijl elders de voortgang beperkt blijft. De organisatie en bekostiging van de Neder-

landse gezondheidszorg in de verschillende domeinen, belemmert op enkele onderdelen het maken van keuzes. De oplossing ligt niet alleen in meer geld, maar ook in verbeteringen van het stelsel, zoals meer ruimte voor domeinoverstijgende bekostiging.

Ook de verduurzaming kent wisselende voortgang. De meeste ziekenhuizen lijken de klimaatdoelen van de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 voor 2030 te gaan halen, maar in de langdurige zorg is nog veel werk te verrichten. Of klimaat neutrale zorg in 2050 haalbaar is, blijft daarmee onzeker.

Financiering van duurzame transitie

Financiering is cruciaal voor deze grote veranderingen. BNG Bank staat klaar om krediet te verstrekken tegen zo laag mogelijke tarieven, juist om deze transities mogelijk te maken.

Omdat zorgvastgoedfinanciering een lange termijn horizon heeft, is een duidelijk en gedeeld toekomstbeeld essentieel. Daar hoort een stabiel lange termijnbeleid bij – voor zowel de bekostiging van zorg als de organisatie en spreiding van het zorgaanbod.

Als wij langlopende financiering verstrekken, moeten we immers kunnen vertrouwen op het lange termijn bestaansrecht van de instelling.

Lessen uit Wenen

Tijdens de studiereis naar Wenen zagen we een inspirerend voorbeeld die vanuit zowel effectiviteit als efficiëntie heel bewuste keuzes had gemaakt: rond het academisch ziekenhuis AKH Wien, waren bewuste keuzes gemaakt over de spreiding van zorglocaties. Verspreid over de stad werden zeven ziekenhuislocaties met verschillende specialismen ingericht. Ook in Nederland kunnen duidelijke geografische keuzes bijdragen aan lange termijn stabiliteit en duurzame financierbaarheid van het zorgaanbod.

Verduurzaming van zorgvastgoed vraagt eveneens om lange termijn investeringen. Hierbij geldt extra sterk: de kosten gaan voor de baten uit. Samen met onze klanten wil BNG daarom met een lange termijn blik blijven investeren in de Nederlandse zorgsector, om zo groene en sociale meerwaarde te blijven creëren.

Financiële druk

Intussen staan de financiën van zorginstellingen wel onder druk. Na corona zag de sector zich geconfronteerd met stijgende inflatie, structurele personeelstekorten en oplopende markttrentes.

Vanuit bancaire perspectief is het kredietrisico daardoor duidelijk toegenomen. Op de korte termijn zien we dat terug in de verslechterende jaarcijfers over 2023 en vermoedelijk ook over 2024. Toch vinden wij het kredietrisico op sectorniveau nog steeds acceptabel en beheersbaar.

Dit alles wil niet zeggen dat wij ons helemaal geen zorgen maken. Want hoewel diverse recente sectorrapportages laten zien dat de financiële jaarresultaten mee lijken te gaan vallen, blijft er onvoldoende financiële ruimte over voor toekomstige investeringen in zorgvastgoed. En dat terwijl de noodzakelijke transitie in de zorg juist forse nieuwe investeringen vergt.

Toekomstperspectief in de zorgsector

Voor dit jaar zijn er lichtpuntjes. De sterk gestegen inflatie wordt inmiddels – zij het vertraagd – gecompenseerd via nieuwe contracten tussen zorgaanbieders en zorginkopers. Het IZA lijkt op steeds meer plekken op gang te komen, al verschilt het tempo per regio. En we zien op veel plekken dat er steeds meer werk wordt gemaakt van de verduurzaming van de zorg.

Als grootste financier van de zorg denkt BNG graag mee over financieringsvormen die bijdragen aan een toekomstbestendig zorgaanbod én duurzaam zorgvastgoed. Zo kunnen we samen zorgen voor een gezonde en financieerbare zorgsector, nu en in de toekomst. ○

Met dank aan Derk Jan Postema

“Met de Green Deal Zorg heeft de sector een duidelijke stap gezet om te verduurzamen in lijn met het Klimaatakkoord.”

